

Asia: VN/10675/2019

Lausuntopyyntö eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä ja ehdotetusta aikataulusta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (jäljempänä aluehallintovirasto) kiittää mahdollisuudesta lausua ja kannattaa hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotettuja keinoja ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista.

Aluehallintovirasto valvoo valtakunnallisena erikoistumistehtävänä kuluttajaluottoja myöntäviä ja vertaislainvälittäjiä sekä pitää yllä rekisteriä, johon on merkitty 56 toiminnan harjoittajaa. Aluehallintovirasto valvoo muun ohella valtakunnallisesti myös näiden toimijoiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, rahanpesulaki) noudattamista. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä näitä tehtäviä hoitavien asiantuntijoiden toimesta. Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet aluehallintoviraston ylitarkastaja Asta Mykkänen, ylitarkastaja Risto Pennanen ja

ylitarkastaja Jouni Kiviniemi.

Kuluttajaluottoja tarjoavien luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin ja valvonnan siirto aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle on perusteltua, koska Finanssivalvonnalla on rahoitusmarkkinoihin ja luottolaitoksiin perustuvan osaamisensa perusteella parhaimmat edellytykset hoitaa keskitetysti näitä tehtäviä. Muutos toisi myös selkeyttä nykytilanteeseen, jossa sekä kuluttajat että yritykset ovat voineet olla jossain määrin epätietoisia siitä, mikä taho luotonantaja ja luotonvälittäjiä valvoo. Nykymallissa luotonantajien ja luotonvälittäjien valvonta on hajautettu kolmen eri viranomaisen Finanssivalvonnan, Kilpailu- ja kuluttajaviraston ja aluehallintoviraston kesken, mikä aluehallintoviraston näkemyksen mukaan ei ole tehokkain tapa järjestää kyseinen

valvontatehtävä. Aluehallintovirasto kannattaa myöskin esitettyjen rikemaksun ja seuraamusmaksun ulottamista luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröintiin ja valvontaan, koska ne mahdollistavat valvojalle tehokkaammat keinot puuttua toimialalla esiintyviin epäkohtiin. Myöskin vuosittaisen

perusmaksun käyttöönotto luotonantajille ja luotonvälittäjille on perusteltua, koska sillä voidaan osaltaan varmistaa se, että rekisteriin hakeutuu ja siellä

on aidosti toiminnassa olevia toimijoita.

Aluehallintovirasto pitää myöskin perusteltuna rahanpesulain mukaisen valvontavastuun siirtoa Finanssivalvonnalle luotonantajien ja luotonvälittäjien osalta. Finanssivalvonnalla on rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisena ja asiantuntijana parhaat edellytykset valvoa kyseisiä toimialoja, arvioida harjoitettavan toiminnan luonnetta sekä rahanpesulain mukaisen ilmoitusvelvollisuuden toteutumista.

Aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että työryhmän mietinnöstä 28.11.2019 antamansa lausumansa mukaisesti se edelleen kannattaa myös kaikkien rahanpesudirektiivin mukaisten finanssilaitosten kuten rahoituspalvelun tarjoajien valvontavastuun siirtoa Finanssivalvonnalle sekä tätä koskevan selvittelytyön jatkamista. Luotonantajien ja luotonvälittäjien valvontavastuun siirto on kuitenkin prioriteetti, jonka esityksessä ehdotetusta aikataulusta on tarpeellista pitää kiinni.

Aluehallintovirasto pitää esitettyä lakien voimaantulon aikataulua 1.7.2023 realistisena ja riittävänä, koska se mahdollistaa aluehallintovirastolle riittävästi aikaa valmistautua kuluttajaluottoja tarjoavien luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin ja valvonnan siirtämiseen Finanssivalvonnalle. Tästä aikataulusta tulisi pitää kiinni, koska aluehallintovirastossa luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröintiin ja valvontaan on kohdistettu vain noin yhden henkilötyövuoden resurssi, mitä ei ole pidettävä riittävänä tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi. Kun aluehallintoviraston tiedossa on ollut jo loppuvuodesta 2019 alkaen se, että valvontatehtävä siirtyy toiselle viranomaiselle, ei tällainen välivaihe ole ollut otollisinta toiminnan ja valvonnan kehittämisen kannalta.

Aluehallintovirasto kiinnittää lainvalmistelijoiden huomiota siihen, ettei uudesta eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin lakiluonnoksesta tai sen esitöistä ilmene selvästi sitä, tuleeko aluehallintoviraston rekisterissä jo olevien luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröityä uudelleen Finanssivalvonnan rekisteriin vai siirretäänkö ne tietosiirtona Finanssivalvonnan rekisteriin. Hallituksen esityksen luonnosta olisi syytä täsmentää tältä osin.

Rahanpesulain mukaisen valvontavastuun kannalta esityksessä ehdotettu aikataulu on riittävä. Aluehallintovirastolla on laaja ja moninainen valvottavien joukko, joiden rahanpesulain mukaisen valvonnan toteuttaminen nykyisellään vaatii valvontaresurssien kohdentamista ja priorisointia. Valvontavastuun siirto mahdollistaisi niukkojen resurssien tilanteessa jäljelle jäävien toimijoiden tehokkaamman ja jatkuvamman valvonnan. Esitetystä aikataulusta on siten tarpeen pitää kiinni.

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa tältä osin.

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Ei lausuttavaa tältä osin.

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa tältä osin.

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinti ja valvonta tulee olla sellaisen viranomaisen tehtävänä, jolla on siihen paras osaaminen ja laajin valvonnan keinovalikoima. Aluehallintovirasto kannattaa näin ollen rekisteröinnin ja valvonnan siirtämistä Finanssivalvonnalle.

Aluehallintovirasto on havainnut valvonnassaan, että useat luotonantajat ja luotonvälittäjät eivät ole ilmoittaneet aluehallintovirastolle esimerkiksi rekisteritiedoissa tapahtuneista muutoksista tai toiminnan lopettamisesta. Aluehallintovirasto onkin pyrkinyt puuttumaan näihin toimijoihin hallintopäätöksillä ja ohjauskirjeellä. Uuden lakiluonnoksen 17 §:ssä on säädetty esimerkiksi rikemaksusta, mikä antaa aluehallintoviraston käsityksen mukaan valvovalle viranomaiselle tehokkaan ja verrattain helposti käytettävän keinon puuttua ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönteihin. Aluehallintovirasto pitää ylipäättään lakiluonnoksessa esitettyjä uusia valvontavälineitä perusteltuina.

5. Laki rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

Aluehallintovirasto toteaa, että valvontavastuun siirron kannalta rahanpesulakiin esitetyt säädöstekniset muutokset lain soveltamisalaa koskevaan 2 §:n

1 momentin 15 kohtaan ovat perusteltuja, jotta siirto kattaa kaikki tavoitellut toimijat. Aluehallintovirasto valvoo tällä hetkellä luotonantajia 2 §:n kohdan 14 nojalla rahoituspalvelun tarjoajina ja luotonvälittäjiä 2 §:n kohdan 15 nojalla. Luotonantajien ja luotonvälittäjien valvontavastuun siirrolla ei ole kuitenkaan tarkoitus vaikuttaa rahoituspalvelun tarjoajien määritelmään. Rahanpesun valvontarekisteriä koskeva rahanpesulain 5 luvun 1 § viittaa lain 2 §:n soveltamisalaa koskeviin kohtiin 13-18 ja 20-26, mukaan lukien kohta 15. Säädösteknisesti viittauksen poisto kohtaan 15 on tarpeen rekisteröintivastuun siirron selkeyttämiseksi. Käytännössä aluehallintovirasto ei ole kuitenkaan rekisteröinyt luotonantajia tai luotonvälittäjiä rahanpesun valvontarekisteriin, sillä kyseiset toimijat ovat velvollisia rekisteröitymään valvontaviranomaisen ylläpitämään muuhun rekisteriin eli aluehallintoviraston luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin.

Rahanpesun valvontarekisteriä koskevaan rahanpesulain 5 luvun 1 §:ään sekä valvontavastuuta koskevaan 7 luvun 1 §:ään ehdotetut muutokset kattaisivat näin ollen valvontavastuun ja rekisteröintivastuun siirron aluehallintovirastolta Finanssivalvonnalle, ja ovat perusteltuja sekä riittäviä säädösmuutoksia rahanpesulakiin siirron toteuttamiseksi.

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

Ei lausuttavaa täältä osin.

Kiviniemi Jouni
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Elinkeinovalvontayksikkö